

KOHTI YHTENÄISTÄ ASIAKASTIETOA

Sosiaalipalvelujen luokitus

Sosiaalihuollon asiakastietomalli

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto

SISÄLTÖ

I Sosiaalipalvelujen luokitus

- 1) Palvelutehtävät
- 2) Sosiaalipalvelut
- 3) Palveluprosessit

II Sosiaalihuollon asiakastietomalli

- 1) Asiakasasiakirjarakenteet
- 2) Tietokomponentit
- 3) Luokitukset

III Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto

KIRJAAMISVALMENNUS

I SOSIAALIPALVELUJEN LUOKITUS

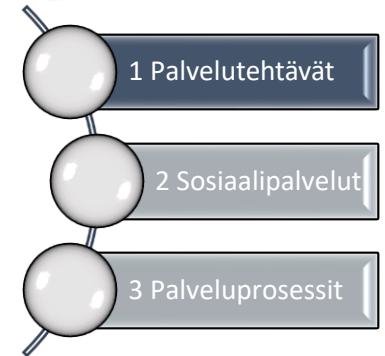
SOSIAALIPALVELUJEN LUOKITUS

- Laadittu yhdenmukaistamaan tapoja jäsentää sosiaalihuollon *tehtäviä, palveluja ja toimintaprosesseja*
- Tarkoituksena on tukea asiakirjallisen tiedon sähköistä hallintaa ja vertailukelpoisen tiedon tuottamista sosiaalipalveluista
- Koostuu kolmesta erillisestä – palvelutehtävien, sosiaalipalvelujen ja palveluprosessien luokituksista
- Luokituksia käytetään asiakasasiakirjojen kontekstin kuvailussa ja näiden kuvailutietojen avulla asiakirjat ovat löydettävissä asiakastiedon arkistosta
  - ▶ Sosiaalihuollon ammattilainen voi joutua valitsemaan kontekstitietoja asiakastietojärjestelmässä, kun taas osan kuvailutiedoista asiakastietojärjestelmä voi tuottaa automaattisesti

THL. Asiakasasiakirjojen konteksti. Opas sosiaalihuollon asiakirjojen kontekstinkuvailuun Kanta-palveluissa.

SOSIAALIPALVELUJEN LUOKITUSKOKONAISUUS

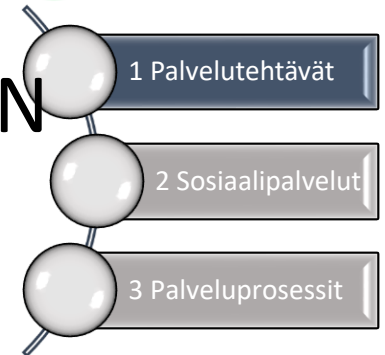

1 PALVELUTEHTÄVÄT

- Palvelutehtävällä tarkoitetaan tietynlaisiin tuen tarpeisiin vastaavien sosiaalipalvelujen ja muun tuen kokonaisuutta
- Palvelutehtävät perustuvat pääsääntöisesti sosiaalihuollon yleis- ja erityislakeihin
- Palvelutehtävä on asiakasasiakirjaa koskeva pakollinen taustatieto, joka tulee valita ja tallentaa asiakastietojärjestelmässä asian vireilletulon yhteydessä

PALVELUTEHTÄVÄT 1.3.2016 ALKAEN

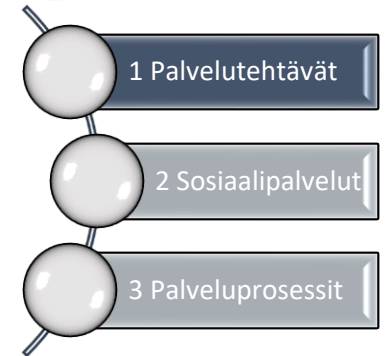
SOSIAALIHUOLLON PALVELUTEHTÄVIEN MÄÄRITELMÄT

Palvelutehtävä	Määritelmä
iäkkäiden palvelut	sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on edistää ja tukea iäkkäiden henkilöiden toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta
lapsiperheiden palvelut	sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on tukea lapsiperheitä ja vanhemmuutta sekä edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä
lastensuojelu	sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on turvata erityistä suojelua tarvitsevien lasten ja nuorten oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen
perheoikeudelliset palvelut	sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on turvata lasten oikeus huoltoon ja elatukseen, turvata puolisoitten oikeus elatukseen sekä tukea perheitä adoptioasioissa ja ristiriitatilanteissa

SOSIAALIHUOLLON PALVELUTEHTÄVIEN MÄÄRITELMÄT

Palvelutehtävä	Määritelmä
päihdehuolto	sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä haittoja sekä parantaa päihteiden ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta
työikäisten palvelut	sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on tukea työikäisiä asiakkaita elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon ja opiskeluun liittyvissä asioissa sekä vähentää eriarvoisuutta
vammaispalvelut	sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuudesta johtuvia esteitä

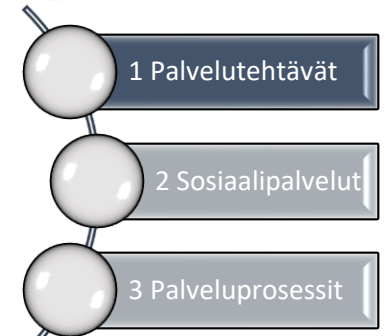
PALVELUTEHTÄVÄLUOKITUS LAISSA SOSIAALIHUOLLON ASIAKAS- ASIAKIRJOISTA

- Tiedot tallennetaan sosiaalihuollon henkilörekistereihin palvelutehtävittäin (22§)
- Käyttöoikeudet tietojärjestelmiin määritellään palvelutehtävittäin (23§)
  - ▶ THL:n Määräys käyttöoikeuksien määrittelyn perusteista sosiaalihuollon asiakastietoihin 1/2017 (voimassa 1.7.2017 alkaen)
  - ▶ *Lähtökohtaisesti työntekijällä on käyttöoikeus työtehtävien kannalta välttämättömiin asiakastietoihin siinä palvelutehtävässä, johon hänen työtehtävänsä kohdistuvat*
- Kaikki sosiaalihuollossa laadittavat asiakasasiakirjat liittyvät yhteen tai useampaan palvelutehtävään
- Palvelutehtäväluokitus muodostaa pohjan asiakastietojärjestelmien kehittämiseksi

THL 2017.

PALVELUTEHTÄVÄN VALITSEMINEN

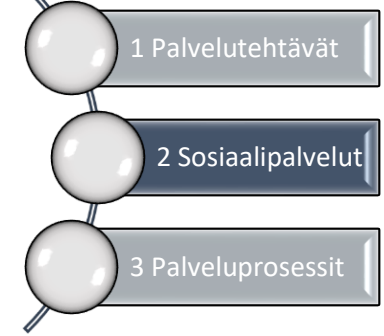
- Palvelutehtävän valitseminen edellyttää asiakkaan kokonaistilanteen hahmottamista
- Palvelutehtävä ratkaistaan tuen tarpeen luonteen ja elämäntilanteen perusteella
  - ▶ Tarkoituksena valita palvelutehtävä, jossa tuen tarpeisiin pystytään parhaiten vastaamaan
  - ▶ Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä arvioidaan tarkemmin, missä eri palvelutehtävissä asiakasta jatkossa tuetaan
  - ▶ Asiakas voi olla asiakkaana useissa palvelutehtävissä, jos hänellä on erityyppisiä tuen tarpeita
  - ▶ Palvelutehtävää ei voi valita esimerkiksi vain iän perusteella
  - ▶ Joskus vanhuuseläkeiässäkin oleva henkilö saattaa tarvita tukea esimerkiksi lasten kasvatukseen, perhe-elämän kriiseihin tai työelämässä pysymiseen. Silloin henkilöstä voi tulla lapsiperheiden tai työikäisten palvelujen asiakas.

THL. Asiakasasiakirjojen konteksti. Opas sosiaalihuollon asiakirjojen kontekstinkuvailuun Kanta-palveluissa.

2 SOSIAALIPALVELUT

- Sosiaalipalvelujen toteuttamista voidaan kuvata sosiaalihuollon palveluprosesseina
- Yhteen sosiaalipalveluun voi kuulua yksi tai useampia sosiaalihuollon palveluprosesseja
- Sosiaalipalvelut-luokitusta käytetään asiakastietojärjestelmissä ja Kanta-palveluissa kuvaamaan sitä sosiaalipalvelua, jonka antamisen yhteydessä asiakirja on syntynyt
- Luokitusta hyödynnetään Kanta-palveluissa lisätietona käyttövaltuuksien ja pääsynvalvonnan määrittelyissä
  - ▶ THL:n määräyksen 1/2017 mukaan työntekijän käyttöoikeudet rajoitetaan osaan palvelutehtävässä annettavista sosiaalipalveluista silloin kun työn suorittaminen ei edellytä kaikkien palvelutehtävään liittyvien asiakastietojen käsittelyä

THL. Asiakasasiakirjojen konteksti. Opas sosiaalihuollon asiakirjojen kontekstinkuvailuun Kanta-palveluissa.

Missä palvelutehtävissä
sinä työskentelet? Entä
löydätkö sosiaalipalvelujen
luokituksesta oman
kohtasi?

SOSIAALIHUOLTO – SOSIAALIPALVELUT -LUOKITUS

Adoptio- neuvonta	Ammatillinen perhehoito	Asiakkaan raha- asioiden hoitaminen	Asunnon muutostyö	Ensikotipalvelu	Henkilökohtai- nen apu	Isyyden selvittäminen
Kasvatus- ja perheneuvonta	Kotihoito	Kotipalvelu	Kotoutumisen edistäminen	Kriisityö	Kuntouttava työtoiminta	Kuntoutus- ohjaus
Laitospalvelu	Lapsen elatusavun turvaaminen	Lapsen huollon ja tapaamisoikeude- n turvaaminen	Lapsen yksityisen sijoituksen valvonta	Liikkumista tukeva palvelu	Lomanvietto- palvelu	Läheistään hoitavan vapaa
Omaishoidon tuki	Palvelu- asuminen	Perheasioiden sovittelu	Perhehoito	Perhekuntoutus	Perhetyö	Puolison elatusavun turvaaminen
Päivätoiminta	Sijaishoito	Sopeutumis- valmennus	Sosiaalinen kuntoutus	Sosiaalinen luototus	Sosiaaliohjaus	Sosiaali- päivystys
Sosiaalityö	Tapaamisten valvonta	Tehostettu palvelu- asuminen	Tehostettu perhetyö	Tilapäinen asuminen	Toimeentulo- tuki palvelu	Tuettu asuminen
Tukisuhde- toiminta	Turvakoti- palvelu	Vammaisten henkilöiden työhön- valmennus	Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta	Vammaisten henkilöiden työtoiminta	Vertaistuki- toiminta	Äitiyden selvittäminen

SOSIAALIPALVELUT PALVELUTEHTÄVITTÄIN

Katsotaan seuraavaksi esimerkki palvelutehtävistä ja niissä tarjottavista sosiaalipalveluista. Taulukko sisältää lähinnä lakisääteiset sosiaalipalvelut, myös muut yhdistelmät voivat olla mahdollisia.

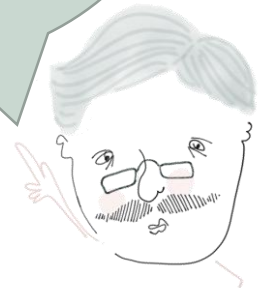
Sosiaalihuollon palvelutehtäviin sisältyvät sosiaalipalvelut

SOSIAALIPALVELU	PALVELUTEHTÄVÄ					
	lääkkäiden palvelut	La psiperheiden palvelut	Lastensuojelu	Perheoikeudelliset palvelut	Päihdehuolto	Työikäisten palvelut
Adoptioneuvonta						
Ammatillinen perhehoito						
Asiakkaan raha-asioiden hoitaminen						
Asunnon muutostyö						
Ensikotipalvelu						
Henkilökohtainen apu						
Isyyden selvittäminen						
Kasvatus- ja perheneuvonta						
Kotihoito						
Kotipalvelu						
Kotoutumisen edistäminen						
Kriisityö						
Kuntouttava työtoiminta						
Kuntoutusohjaus						
Laitospalvelu						
Lapsen elatusavun turvaaminen						
Lapsen huollon ja tapaamisoikeuden turvaaminen						
Lapsen yksityisen sijoituksen valvonta						
Liikkumista tukeva palvelu						
Lomanviettopalvelu						
Läheistään hoitavan henkilön vapaa						
Omaishoidon tuki						
Palveluasuminen						
Perheasioiden sovittelu						
Perhehoito						
Perhekuntoutus						
Perhetyö						
Puolison elatusavun turvaaminen						

- 1 Palvelutehtävät
- 2 Sosiaalipalvelut
- 3 Palveluprosessit

Tumma sininen viittaa lainsäädäntöön, vaaleampi vakiintuneeseen käytäntöön

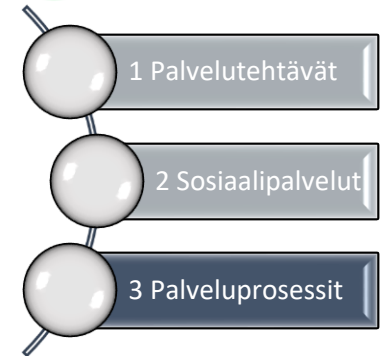
Sosiaalihuollon palvelutehtäviin sisältyvät sosiaalipalvelut

SOSIAALIPALVELU	PALVELUTEHTÄVÄ						
	lääkäiden palvelut	Laapsiperheiden palvelut	Lastensuojelu	Perheoikeudelliset palvelut	Päihdehuolto	Työikäisten palvelut	Vammaispalvelut
Päivätoiminta	■			■	■	■	
Sijaishoito	■	■			■	■	■
Sopeutumisvalmennus						■	
Sosiaalinen kuntoutus	■	■		■	■	■	
Sosiaalinen luototus	■	■			■	■	
Sosiaaliohjaus	■	■	■		■	■	■
Sosiaalipäivystys	■	■	■		■	■	■
Sosiaalityö	■	■	■		■	■	■
Tapaamisten valvonta				■			
Tehostettu palveluasuminen	■				■	■	■
Tehostettu perhetyö			■				
Tilapäinen asuminen	■	■			■	■	
Toimeentulotukipalvelu	■	■			■	■	
Tuettu asuminen	■		■		■	■	■
Tukisuhdetoiminta	■	■	■		■	■	■
Turvakotipalvelu	■	■			■	■	
Vammaisten henkilöiden työhönvalmennus							■
Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta						■	■
Vammaisten henkilöiden työtoiminta						■	■
Vertaistukitoiminta		■	■		■		
Äitiyden selvittäminen				■			
<i>Selite</i>							
Säädöksen perusteella palvelutehtävään kuuluva sosiaalipalvelu				■			
Palvelutehtävässä yleisesti annettava sosiaalipalvelu				■			

- 1 Palvelutehtävät
- 2 Sosiaalipalvelut
- 3 Palveluprosessit

Lakiperusteet löytyvät kootusti THL:n julkaisusta Asiakasasiakirjojen konteksti. Asiakasasiakirjat, niihin liittyvät palvelutehtävät ja palveluprosessit sekä sosiaalipalvelu-metatiedon käyttö

3 PALVELUPROSESSIT

- Sosiaalihuollossa annettavaan sosiaalipalveluun liittyvä suunnitelmallinen toimintosarja
  - Esimerkiksi palvelutarpeen arviointi ja palvelun toteutus
- Asiakasasiakirjoja laaditaan eri palveluprosesseissa
- Palveluprosessikuvaus määrittää, milloin asiakasasiakirja laaditaan
- Sosiaalihuollon palveluprosessi-luokituksen avulla kuvataan toimintaa, jonka yhteydessä asiakastieto syntyy.
- Käyttöoikeudet asiakastietoihin voidaan sitoa myös tiettyihin palveluprosesseihin

THL. Sosiaalihuollon palvelutehtäväkohtaiset palveluprosessit ja niissä syntyvät asiakasasiakirjat; THL 2017.

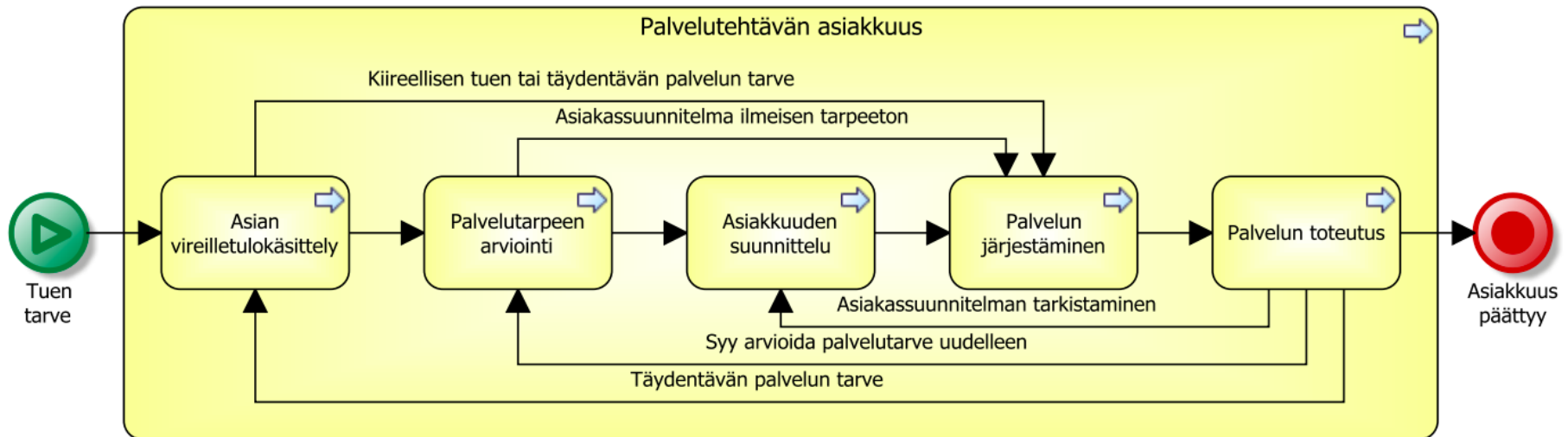
SOSIAALIHUOLLON PALVELUPROSESSIT

1.	Asian vireilletulokäsittely	sosiaalihuollon palveluprosessi, jossa sosiaalihuollon ammattihenkilö ottaa käsittelyyn henkilön tuen tarvetta koskevan, sosiaalihuollossa vireille tulleen asian
2.	Palvelutarpeen arviointi	sosiaalihuollon palveluprosessi, jossa sosiaalihuollon ammattihenkilö arvioi asiakkaan tuen tarvetta ja sen luonnetta, asiakkuuden edellytyksiä sekä sitä, millä sosiaalipalveluilla tarpeisiin pystytään vastaamaan
3.	Asiakkuuden suunnittelu	sosiaalihuollon palveluprosessi, jossa sosiaalihuollon ammattihenkilö laatii yhdessä asiakkaan kanssa palvelutarpeen arvioon perustuvan asiakassuunnitelman asiakkaalle tarjottavista sosiaalipalveluista, muusta asiakkaan saamasta tuesta sekä hänen omista toimenpiteistään sosiaalisen hyvinvoinnin ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi
4.	Palvelun järjestäminen	sosiaalihuollon palveluprosessi, jossa palvelunjärjestäjän viranhaltija järjestää asiakkaalle hänen tarvitsemansa sosiaalipalvelut, tekee niitä koskevat päätökset ja vastaa siitä, että sosiaalipalvelut toteutetaan tarvittavassa laajuudessa
5.	Palvelun toteutus	sosiaalihuollon palveluprosessi, jossa sosiaalihuollon asiakkaalle myönnetty sosiaalipalvelu toteutetaan

PALVELUTEHTÄVÄKOHTAISET PALVELUPROSESSIT

- Yleisten palveluprosessien avulla on kuvattu palvelutehtäväkohtaiset prosessikuvaukset, joissa kuvataan tarvittavat sosiaalipalvelut sekä mitä asiakasasiakirjoja valmistuu eri asiakasprosesseissa
- Sosiaalihuollon ammattilainen arvioi vireilletulon yhteydessä, mihin palvelutehtävään henkilö ohjataan eteenpäin
- Sosiaalihuollon asiakkuus voi sisältää yhden tai useita asiakkuuksia eri palvelutehtävissä
- Palvelutehtävän asiakkuus alkaa ja päättyy sosiaalihuollon ammattihenkilön tietoisella päätöksellä, asiakkuudella on alkamis- ja päättymispäivämäärä

PALVELUIDEN ASIAKKUUS PROSESSINA

THL. Sosiaalihuollon palvelutehtäväkohtaiset palveluprosessit ja niissä syntyvät asiakasasiakirjat.

IÄKKÄIDEN PALVELUISSA ANNETTAVIA SOSIAALIPALVELUJA

Ammatillinen perhehoito	Asiakkaan raha-asioiden hoitaminen	Asunnon muutostyö	Kotihoito	Kotipalvelu	Kotoutumisen edistäminen
Kriisityö	Laitospalvelu	Liikkumista tukeva palvelu	Lomanviettopalvelu	Läheistään hoitavan vapaa	Omaishoidon tuki
Palveluasuminen	Perhehoito	Perhetyö	Sosiaalinen kuntoutus	Sijaishoito	Sosiaalinen luototus
Sosiaaliohjaus	Sosiaalipäivystys	Sosiaalityö	Tehostettu palveluasuminen	Tilapäinen asuminen	Toimeentulotukipalvelu
Tuettu asuminen	Tukisuhdetoiminta	Turvakotipalvelu			

THL. Sosiaalihuollon palvelutehtäväkohtaiset palveluprosessit ja niissä syntyvät asiakasasiakirjat.

SOSIAALIHUOLLON ASIAN- JA ASIAKKUUDENHALLINTA

- Asiakastietoja hallitaan Kanta-palveluissa henkilön asiakkuuksien ja sosiaalihuollon asioiden avulla
- Asiakkuus-asiakirja muodostetaan palvelunjärjestäjäkohtaisesti kaikista henkilöistä, joiden tietoja sosiaalihuollossa käsitellään
  - Sisältää tiedot henkilön asiakkuuksista palvelunantajan palveluyksiköissä, sosiaalihuollon asiakkuutta koskevat tiedot sekä tiedon siitä, missä palvelutehtävissä hän on asiakkaana.
  - Muodostetaan useimmiten tietojärjestelmän taustatiedoissa, eikä se välttämättä näy yksittäisenä asiakirjana työntekijälle

THL. Sosiaalihuollon asian- ja asiakkuudenhallinta.

SOSIAALIHUOLLON ASIAN- JA ASIAKKUUDENHALLINTA

- Asia-asiakirja sisältää yhden sosiaalihuollon asian hallintaa varten tarvittavat keskeiset tiedot. Kun sosiaalihuollon asiakas jättää hakemuksen tai hänen asiansa tulee muuten vireille, muodostetaan asia-asiakirja.
  - ▶ Asia-asiakirjan avulla vireille tullut asia yksilöidään ja nimetään
  - ▶ Asia-asiakirja kertoo muun muassa kenen asiakkaan tai asiakkaiden asiasta on kyse, mihin palvelutehtävään se liittyy ja milloin sen käsittely on alkanut ja päättynyt

THL. Sosiaalihuollon asian- ja asiakkuudenhallinta.

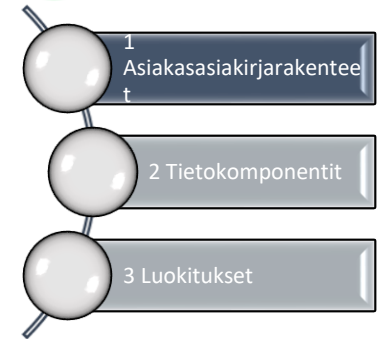

II SOSIAALIHUOLLON ASIAKASTIETOMALLI

SOSIAALIHUOLLON ASIAKASTIETOMALLI

- Joukko yhtenäisiä tietosisältö- ja tietorakennemäärittäjiä, joita ylläpidetään ja kehitetään
- Kuvaa määritysten kokonaisuutta helpottaen asiakastietojen, asiakirjarakenteiden ja luokitusten välisten suhteiden esittämistä
- Luo pohjan määrämuotoiselle kirjaamiselle
- Koostuu
  1. asiakasasiakirjarakenteista
  2. tietokomponenteista
  3. luokituksista

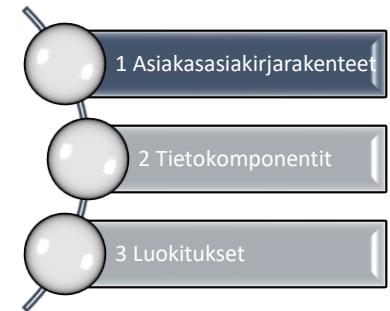

1 ASIAKASASIAKIRJARAKENTEET JA ASIAKIRJATYYPIT

- Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja varten on mallinnettu erilaisia yleisiä ja tarkennettuja asiakirjatyyppejä
- Sosiaalihuollossa asiakirjatyypit ilmoitetaan metatiedolla, mikä mahdollistaa tietäntyyppisten asiakirjojen hakemisen arkistosta ja asiakirjatyypikohtaisten säilytysaikojen määrittelyn
- Asiakastietojen käyttöoikeudet voidaan sijoittaa tiettyihin palvelutehtävissä laadittaviin asiakasasiakirjoihin
- Asiakirjarakenteet löytyvät Sosmeta-palvelusta ja niissä on kuvattu sisältö- ja rakennemäärittelyjen mukaiset tietotarpeet tietokomponenteilla
  - Sosmeta.fi

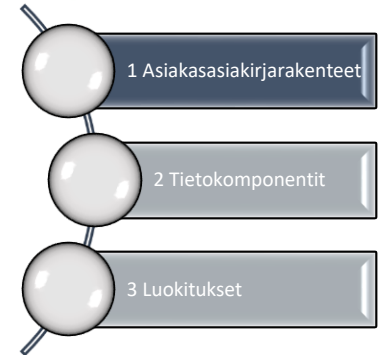
(Ks. THL 2016 ja 2017c)

YLEISET ASIAKIRJATYYPIT

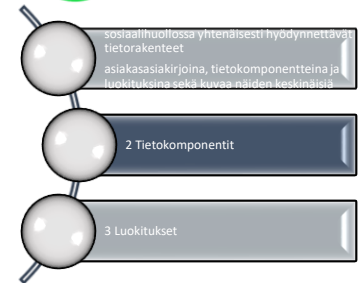
- Usea taho voi laatia:
  - Hakemus, sopimus, ilmoitus
- Sosiaalihuollon asiakas, hänen edunvalvojansa tai muu asianosainen laatii:
  - Selvitys, suostumus
- Sosiaalihuollon palvelunantaja laatii:
  - ▶ Arvio, asiakaskertomusmerkintä, laskelma, lausunto, lähete, maksusitoumus, pyyntö, päätös, suunnitelma, yhteenveto, kuulemisasiakirja, muu asiakirja (sis. mm. liite)

Huom! Liite ja asiakaskertomus eivät enää ole käytössä asiakasasiakirjatyyppeinä, niiden loppupäivämäärä oli 31.12.2016.

TARKENNETTU ASIAKIRJATYYPPI

- Yleisten asiakirjatyyppeiden pohjalta mallinnetaan pääsääntöisesti palvelutehtäväkohtaisia tarkennettuja asiakirjatyyppejä, joissa täsmennetään yleisen asiakirjatyypin käyttötarkoitusta
- Uuden palvelutehtäväluokituksen myötä syntyy tarve määritellä asiakasasiakirjoja myös sosiaalipalveluittain
- Tarkennettuja asiakirjatyyppejä ovat esim. lastensuojeluilmoitus, päätös lapsen huostaanotosta ja sijaishuollosta ja vammaispalvelujen palvelusuunnitelma

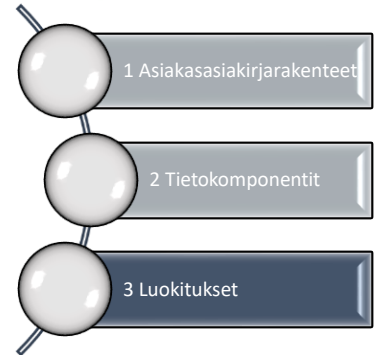
2 TIETOKOMPONENTIT

- Määrämuotoon kirjattujen rakenteisten asiakirjojen tavoitteena on mahdollistaa tiedon automaattinen siirtyminen
  - ▶ Tietojen siirtyminen asiakirjojen välillä
  - ▶ Asiakirjojen siirtyminen tietojärjestelmien välillä
- Yhdenmukainen esitystapa on tietojen siirtymisen edellytyksenä
- Suuri osa asiakasasiakirjoihin kirjattavista tiedoista on mallinnettu tietokomponenteiksi
- Tietokomponentit ovat tietokokonaisuuksia, joita käytetään asiakirjallisen sisällön rakenteistamisessa
- Tietokomponentit ovat asiakastietomallissa yhteentoimivuuden perusta

Asunnon hallintaperuste	Koodi
Kuvaus	Teksti
Vuokrasuhde	Vuokrasuhde
Asunto	Asunto
Lähitulevaisuuden muutos	Teksti
Asumisoikeusasunnon hankintavuosi	Numero
Vakinainen	Koodi
Lapsen asuminen	Teksti
Lapsen asumisen kuvaus	Koodi
Asuminen toisen aikuisen kanssa	Teksti
Aikuisen kanssa asumisen kuvaus	Teksti
Asuntokunta	Teksti
Asuinalue	Teksti
Lähiympäristön turvallisuus	Teksti
Vaarantavat tekijät	Teksti
Tarpeenmukaisuus	Teksti

ESIMERKKI: TIETOKOMPONENTTI ASUMINEN

Asuminen-tietokomponentilla kuvataan henkilön tai perheen elämistä tietyssä asunnossa.

3 LUOKITUKSET

- Yhtenäiset tietorakenteet sekä tilasto- ja rekisteritiedonkeruun keskeiset koodistot ja luokitukset julkaistaan koodistopalvelimella
- Koodistopalvelu on osa kansallista sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallintoa
  - ▶ Koodistot ovat vapaasti haettavissa koodistopalvelimelta <http://koodistopalvelu.kanta.fi/codeserver>

ESIMERKKI: PALVELUN SAAVUTTAMISEN ARVIO- LUOKITUS

Sosiaalihuolto - Lapsen huolto, asumis ja tapaamisoikeussopimuksen ala				
Sosiaalihuolto - Lasta koskevan sopimuksen laji				
Sosiaalihuolto - Lastensuojeluasian vireilletulon tapa				
Sosiaalihuolto - Muutoksenhakukeino				
Sosiaalihuolto - Oppimäärän yksilöllistäminen				
Sosiaalihuolto - Palvelun saavuttamisen arvio				
Sosiaalihuolto - Palvelutarpeen ilmoittaja				
Sosiaalihuolto - Parisuhteen laji				
Sosiaalihuolto - Pedagoginen tuki perusopetuksessa				
Sosiaalihuolto - Peruskoulun vuosiluokka				

	Tunniste ⇅	Lyhenne ⇅	Alkupvm ⇅	Loppupvm ⇅
	1	Itsenäisesti	01.01.2014	31.12.2099
	2	Avustetusti	01.01.2014	31.12.2099
	3	Ei saavuta	01.01.2014	31.12.2099

III SOSIAALIALAN TIEDONHALLINNAN SANASTO

SOSIAALIALAN TIEDONHALLINNAN SANASTO

- Sanaston tavoitteena on sosiaalialan termien käytön valtakunnallinen yhtenäistäminen
- Sisältää keskeisiä käsitteitä, joita käytetään sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen ja valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen kehittämisessä
- Sanasto on tarkoitettu kaikille, jotka tarvitsevat tietoa siitä, mitä sosiaalialan termit tarkoittavat. Siitä on apua esimerkiksi asiakkaille, sosiaalihuollon ammattilaisille ja tietojärjestelmien ja toiminnan kehittäjille.
- Tärkeä osa julkishallinnon kokonaisarkkitehtuurin mukaista tiedonhallinnan kehittämistä

Kohti yhtenäistä asiakastietoa

Nyt en ihan
ymmärrä, mitä
tuolla termillä
tarkoitat. Meidän
kunnassamme ei ole
tuon nimistä
palvelua.

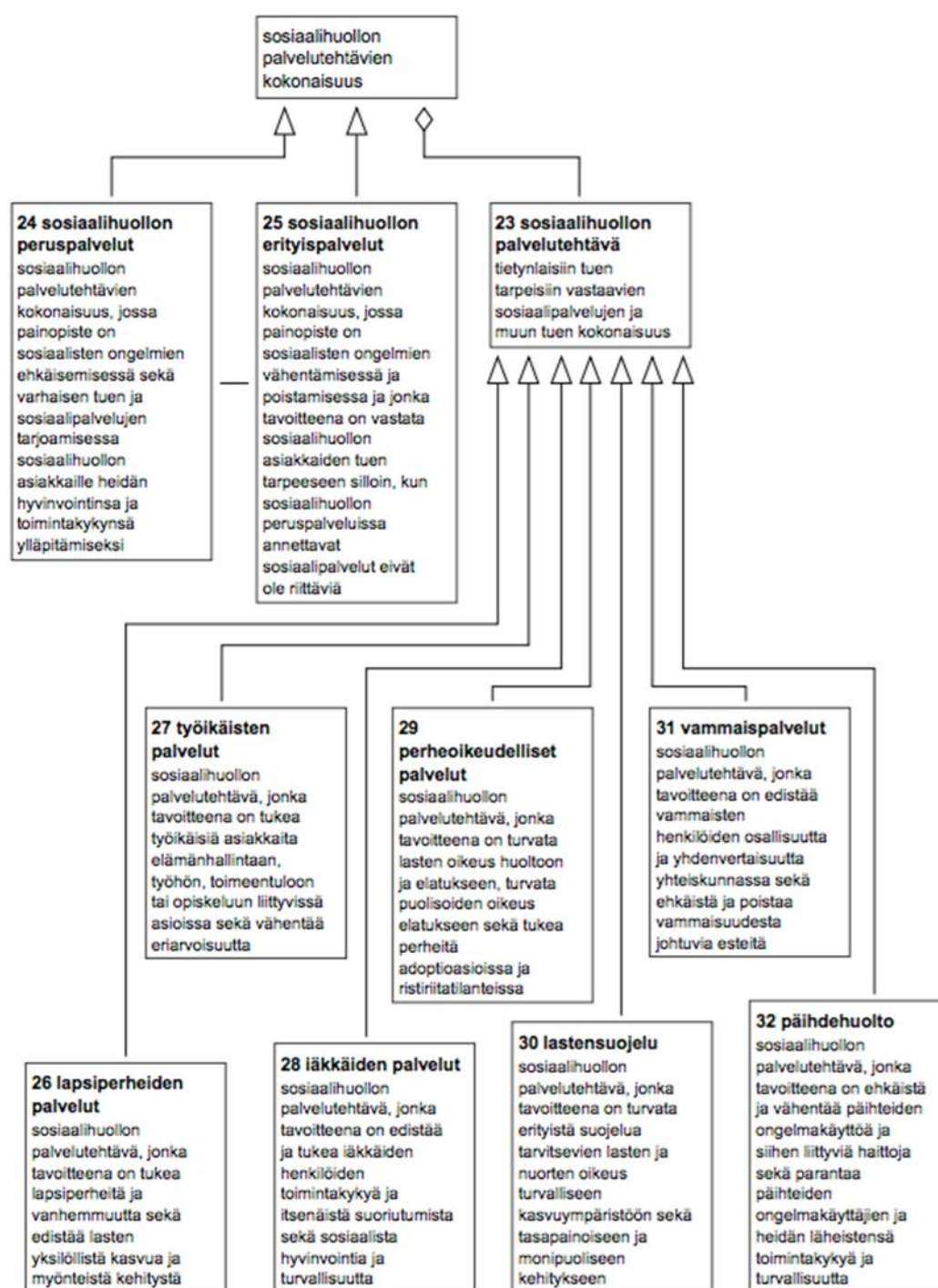
KIRJAAMISVALMENNUS

ESIMERKKI KÄSITEKAAVIOSTA:

Sosiaalihuollon palvelutehtävien kokonaisuus

KIRJAAMISVALMENNUS

ESIMERKKI TERMITIETUEESTA: VAMMAISPALVELUT

31

vammaispalvelut *pl*

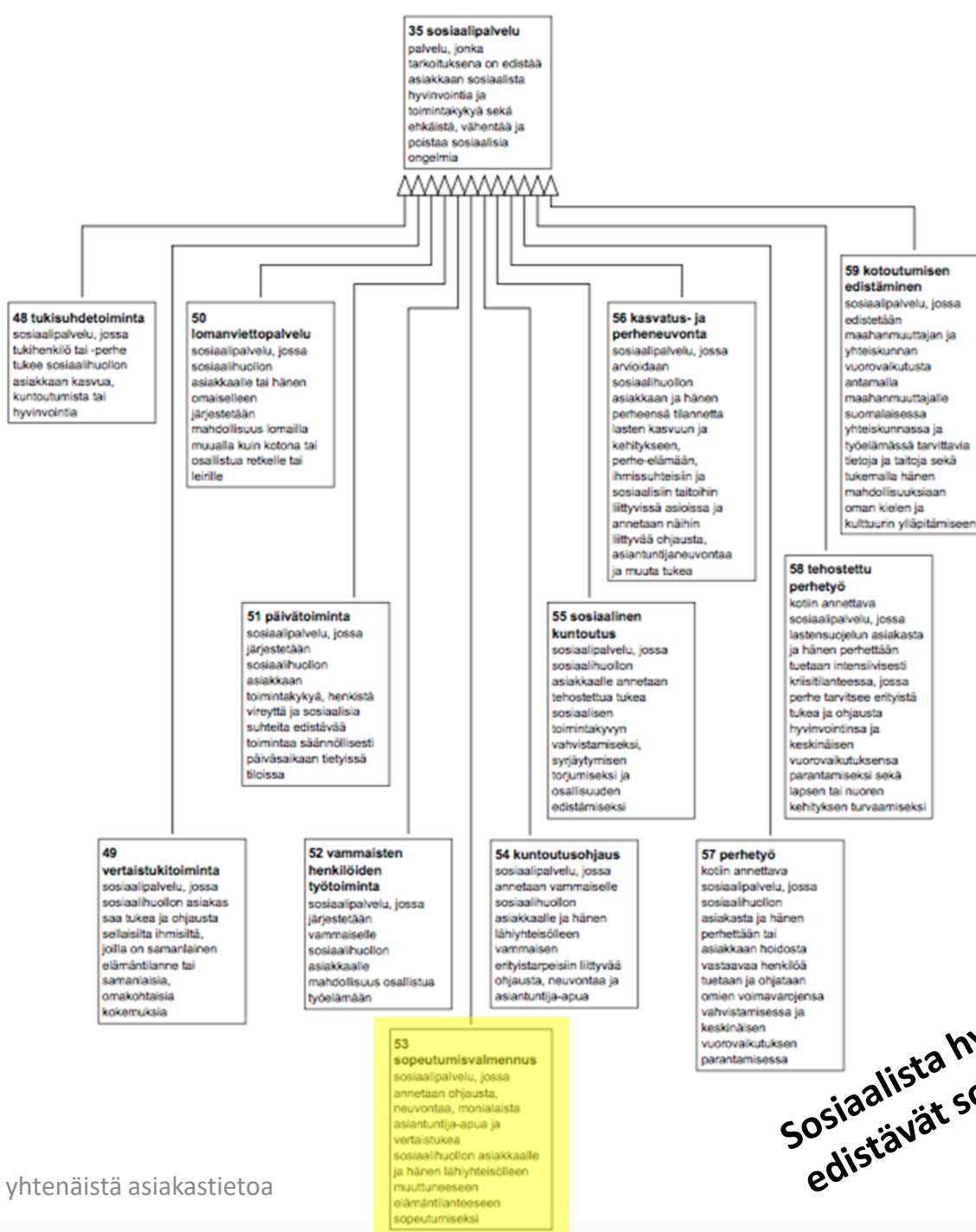
sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on edistää *vammaisten henkilöiden* osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuudesta johtuvia esteitä

Vammaispalvelujen järjestämisen lähtökohtana on taata vammaisille henkilöille välttämätön huolenpito arjessa suoriutumisen mahdollistamiseksi.

Vammaispalveluissa annettavia *sosiaalipalveluja* ovat esimerkiksi *henkilökohtainen apu, sopeutumisvalmennus, palveluasuminen, vammaisten henkilöiden työtoiminta, laitospalvelu* ja *päivätoiminta*.

Vammaispalvelut perustuvat vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettuun lakiin (380/1987) sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin (519/1977).

Kohti yhtenäistä asiakastietoa

Sosiaalista hyvinvointia ja elämäntilannetta edistävät sosiaalipalvelut

TIRJAAMISVALMENNUS

ESIMERKKI TERMITIETUEESTA: SOPEUTUMISVALMENNUS

53

sopeutumisvalmennus

sosiaalipalvelu, jossa annetaan ohjausta, neuvontaa, monialaista asiantuntija-apua ja vertaistukea *sosiaalihuollon asiakkaalle* ja hänen lähiyhteisölleen muuttuneeseen elämäntilanteeseen sopeutumiseksi

Sopeutumisvalmennuksen tavoitteena on antaa sellaisia tietoja ja taitoja, joiden avulla sosiaalihuollon asiakas voi selvitä paremmin yhteisössä ja osallistua yhteiskunnan toimintaan.

Sopeutumisvalmennusta voidaan antaa sosiaaliselta toimintakyvyltään heikentyneille, *vammaisille* tai sairaille sekä henkilöille, joilla on kehityksellisiä psykososiaalisia ongelmia.

YHTEENVETO

- Sosiaalipalvelujen luokitus on luokitusperhe, joka kuvaa sosiaalihuollon lakisääteiset palvelutehtävät ja niissä annettavat sosiaalipalvelut ja palveluprosessit.
- Asiakastietomalli esittää sosiaalihuollossa yhtenäisesti hyödynnettävät tietorakenteet asiakasasiakirjoina, tietokomponentteina ja luokituksina sekä kuvaa näiden keskinäisiä suhteita.
- Kontekstioppaassa kuvataan mm. sitä, miten asiakasasiakirjat liitetään palvelutehtävään, palveluprosessiin ja sosiaalipalveluun.
- Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto yhtenäistää sosiaalialan termien käyttöä valtakunnallisesti

LISÄTIETOJA

Sosmeta. Sosiaalihuollon asiakirjarakenteiden ja metatietojen palvelu.

Sote-sanastot. Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan sanastot.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen koodistopalvelin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos:

- ▶ Sosiaalihuollon asian- ja asiakkuudenhallinta
- ▶ Sosiaalihuollon palveluprosessit

LÄHTEET

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Asiakasasiakirjojen konteksti. Opas sosiaalihuollon asiakirjojen kontekstinkuvailuun Kanta-palveluissa.
<https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/kanta-palvelut/sosiaalihuollon-kanta-palvelut/palvelutuotannon-toiminnalliset-maarittelyt>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Sosiaalihuollon palvelutehtäväkohtaiset palveluprosessit ja niissä syntyvät asiakasasiakirjat.
<https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/kanta-palvelut/sosiaalihuollon-kanta-palvelut/palvelutuotannon-toiminnalliset-maarittelyt/sosiaalihuollon-palveluprosessit>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2017. Määräys käyttöoikeuksien määrittelyn perusteista sosiaalihuollon asiakastietoihin. Määräys 1/2017.
<https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/maaraykset-ja-maarittelyt/maaraykset>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2016. Määräys sosiaalihuollon palvelutehtävien luokituksista. Määräys 1/2016. <https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/maaraykset-ja-maarittelyt/maaraykset>

